

Lieve gemeente,

Het thema voor deze Veertigdagentijd en Pasen is dit jaar: een spoor van liefde.

Dit spoor van liefde volgt de verhalen uit het Johannes Evangelie die gaan over Jezus' laatste week.

Het zijn verhalen van liefde.

En als liturgie commissie hebben we daar nog aan toegevoegd: en aandacht.

Liefde en aandacht.

Als er iets is dat we nu in de huidige tijd vooral nodig hebben dan is dat liefde en aandacht en eigenlijk hebben we dat altijd nodig.

Een mens kan niet leven zonder liefde en aandacht.

In deze verhalen bereidt Jezus zichzelf en zijn leerlingen voor op zijn dood en opstanding en vooral op de tijd daarna.

Hoe kan het dan verder gaan?

De verhalen die de evangelist Johannes vertelt verschillen van de verhalen van de andere evangelisten.

In zijn evangelie zien we een Jezus die precies weet wat er gaat gebeuren en die dat aanvaardt.

Het zál zo gebeuren en hij móet dit doen.

De reden dat dit evangelie zo van de andere verschilt is dat dit Bijbelboek pas omstreeks het jaar 100 geschreven is, veel later dan de andere Evangeliën.

Op het moment dat iemand dit evangelie schrijft en er de naam Johannes aan geeft, op dat moment is er al een christelijke kerk gevormd.

Dan zijn Joden en Christenen, Kerk en Synagoge al uit elkaar gegaan en is er al een boel theologie over God en Jezus ontstaan.

Jezus is in het Johannes Evangelie niet meer een mens die leefde volgens Gods wil, maar hij is goddelijk en zal na zijn dood en opstanding voor altijd naast God in de hemel zitten.

Vanuit dit oogpunt is het Johannes Evangelie geschreven en vandaar dat hier heel andere verhalen in staan dan in de andere Evangeliën. Maar ook zegt en doet Jezus hierin andere dingen.

Dus het uitgangspunt is anders en dat geeft een andere toon aan de verhalen.

Jezus is heilig en het lijkt alsof hij in het verhaal dat we gelezen hebben wil dat ook zijn discipelen heiligen worden.

En in navolging van de discipelen wij dus eigenlijk ook.

Want zegt hij: *Ik heb een voorbeeld gegeven.*

Ik heb jullie voeten gewassen en jullie moeten ook elkaars voeten wassen.

Wat ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen.

En dat is nogal wat, wat Jezus hier vraagt: elkaars voeten wassen, dat is elkaar dienen.

Natuurlijk willen we wel eens iets voor een ander doen.

Maar dienen?

Het minste werk voor een ander doen?

Kunnen we dat en willen we dat?

Dat ligt toch een stuk ingewikkelder.

In sommige kerken is een onderdeel van de liturgie van de Witte Donderdag dat de voorganger de voeten van één of meer van de aanwezigen wast.

Zo wast de Paus in Rome op die avond de voeten van 12 gevangenen.

Het beeld wordt zo letterlijk overgenomen en aanschouwelijk gemaakt.

Maar hoe zit het met de betekenis ervan?

Kunnen wij echt elkaar ten dienste zijn op een manier die recht doet aan dit beeld?

In onze maatschappij en in onze cultuur is het niet gebruikelijk om het werk dat laag in aanzien staat, van harte op te pakken.

Het zijn ook de slechtst betaalde banen.

Dienstbaar werk wordt laag betaald en staat bij ons niet hoog in aanzien.

Het zal in de tijd van Jezus niet anders geweest zijn.

Dus wat Jezus hier vraagt van zijn leerlingen is dat ze anders moeten gaan denken en anders moeten gaan doen dan wat gebruikelijk is.

Niet meer conformeren aan de maatschappij om ons heen.

Aan wat iedereen om ons heen van ons verlangt en verwacht.

Maar anders durven zijn.

De moed hebben om anders te zijn.

Ik moest denken aan de oproep van God aan Abraham om te vertrekken uit zijn land en bij zijn familie vandaan:

Genesis 12: 1

De HEER zei tegen Abram: 'Trek weg uit je land, verlaat je familie, verlaat ook je naaste verwanten, en ga naar het land dat ik je zal wijzen.'

De vraag van Jezus of we de moed hebben om anders te zijn, is dezelfde vraag die ligt achter de oproep aan Abraham om zijn land, zijn familie en zijn naaste verwanten te verlaten.

Waarom moest hij dit alles achter zich laten?

Hij had die andere God toch ook wel in zijn eigen omgeving kunnen gaan dienen?

Toch kan dat niet.

Want ieder mens gaat zich conformeren aan zijn en haar omgeving.

Wij nemen de manier van leven, wat in onze omgeving normaal is, die nemen wij over.

De cultuur van onze tijd en van de plek waar wij leven, is onze cultuur. Vandaar dat Abraham zijn land moest verlaten.

Hij moest die cultuur achter zich laten.

Eveneens moest hij zijn vrienden en buren verlaten omdat ook die van invloed zijn op wie hij was.

En tenslotte en het meest bepalend is er de invloed van de ouders en van de familie waarin we zijn opgegroeid en waardoor we gevormd zijn.

Daarom wordt het er expliciet bij genoemd, dat Abraham ook zijn familie moest verlaten.

Abraham moest anders zijn.

Want met hem zou er iets nieuws gaan beginnen.

De start van een nieuw volk met een andere cultuur en met een andere religie.

Niet een religie die macht aanbidt en alles wat macht symboliseert.

Abraham daarentegen moest zijn kinderen en alle mensen die bij hem hoorden, leren om te doen wat rechtvaardig en goed is.

Om een andere God te dienen en geen afgoden.

En afgoden zijn dan geen beelden van aardewerk die we in het museum kunnen bekijken, maar afgoden zijn al die dingen die deze beelden representeerden.

Zij representeren macht en onderdrukking van de zwakkeren.

Macht om over andere mensen te regeren tegen hun wil.

Ik vroeg me af wat in onze tijd de afgoden kunnen zijn.

Nu we vaak zo worstelen met de Corona maatregelen en wat wel en wat niet kan.

Misschien is het wel onze persoonlijke vrijheid en ons eigen welbevinden geplaatst tegenover de solidariteit met anderen.

Waar geven wij voorrang aan?

De oproep aan Abraham was om hier niet meer aan mee te doen.

Om te vertrekken uit deze cultuur en religie.

En de oproep van Jezus, als hij zegt: *Jullie moeten elkaars voeten wassen* is precies hetzelfde.

Doe niet meer mee aan de gangbare cultuur maar durf anders te zijn.

Heb de moed om anders te zijn.

Om niet mee te lopen met de meerderheid van de mensen in de verering van de afgoden en idolen van de tijd.

Daarvoor hebben we moed nodig en behalve dat moeten we ons ook bewust zijn van wat er gebeurt en van wat we doen.

En dan in de volgorde dat we ons eerst bewust zijn van wat er aan de hand is en dan vervolgens de moed hebben om een keuze te maken.

De keuze om niet mee te lopen met de meerderheid en niet te buigen voor de afgoden van deze tijd van macht, van de meerderheid beslist, van niet solidair zijn.

Of in de woorden van het gedicht dat we gelezen hebben:

Dat we worden:

Een stem die aanvecht.

Woord dat optilt.

Adem van verzoening.

Schouder naast een ander.

Brood dat leven geeft.

Ik heb het jullie voorgedaan, zegt Jezus, volgen jullie nu dat voorbeeld.

Amen